

آسیب‌شناسی دین‌پژوهی معاصر
تحلیل دین‌شناسی شریعتی، بازرگان و سروش

دکتر عبدالحسین خسروپناه

فهرست

- پیشگفتار..... ۱۳
- درآمد سخن..... ۱۷
- بخش اول: کلیات آسیب‌شناسی دین‌پژوهی معاصر..... ۲۱
- فصل اول: ادبیات آسیب‌شناسی دین‌پژوهی معاصر..... ۲۳
۱. چیستی آسیب‌شناسی..... ۲۳
۲. تبیین مفهوم مغالطه..... ۲۵
۳. مفهوم و ضرورت آسیب‌شناسی دینی..... ۲۷
- فصل دوم: چگونگی مسأله‌سازی در آسیب‌شناسی دین‌پژوهی..... ۳۹
- فصل سوم: گستره دین‌پژوهی معاصر..... ۴۳
- فصل چهارم: روش‌شناسی آسیب‌شناسی دین‌پژوهی معاصر..... ۵۱
- فصل پنجم: گونه‌های جریان‌های دین‌پژوهی ایران معاصر..... ۵۳
- بخش دوم: دین‌شناسی مهندس بازرگان..... ۶۵
- فصل اول: مراحل شخصیتی و فکری و اجتماعی..... ۶۹
- دوره نخست: از سال ۱۳۱۳ تا کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲..... ۷۰
- دوره دوم: از کودتا و سقوط مصدق تا پیروزی انقلاب ۱۳۵۷..... ۷۰
- دوره سوم: فعالیت‌های بعد از پیروزی انقلاب..... ۷۱
- دوره چهارم: فعالیت حزبی و دوره فکری بازرگان متأخر..... ۷۲

۷۳	فصل دوم: امتیازها و ضعف‌های اجتماعی بازرگان
۷۳	امتیازهای اجتماعی
۷۷	ضعف‌های اجتماعی
۸۱	فصل سوم: علل عقب‌ماندگی
۸۱	معرفت دینی و مسأله انحطاط
۸۴	کار؛ عامل عقب‌ماندگی!
۸۶	تقلید کورکورانه، عامل انحطاط
۸۷	بی‌نهایت کوچک‌ها
۸۸	فراقکنی، عامل انحطاط
۸۹	خودپرستی، عامل عقب‌ماندگی
۹۱	راه‌کارهای جلوگیری از انحطاط
۹۱	آسیب‌شناسی دیدگاه عوامل انحطاط
۹۵	فصل چهارم: انتظارات بشر از دین
۹۵	الف. دیدگاه متقدم
۱۰۹	آسیب‌شناسی دیدگاه متقدم
۱۱۲	ب. دیدگاه متأخر
۱۱۵	دلایل هدف انحصاری دین
۱۲۰	پیامدهای پیوند دین با سیاست
۱۲۳	آسیب‌شناسی دیدگاه متأخر
۱۳۷	فصل پنجم: آسیب‌های دین‌پژوهی
۱۴۰	۱. آسیب روش‌شناسی معرفت دینی
۱۵۹	۲. آسیب ظاهرگرایی
۱۶۱	۳. آسیب کارکردگرایی دین
۱۶۶	۴. آسیب تأثیرپذیری از مسیحیت اروپایی
۱۷۰	۵. آسیب عدول از مفاهیم شرعی
۱۷۰	۶. آسیب تفسیر دنیاگرایانه از نبوت
۱۷۲	۷. آسیب خلط انگیزه و انگیزخته
۱۷۳	الف. موجبات علمی و طبیعی بشری
۱۷۳	ب. موجبات نظری و اشکال‌های فلسفی

۸. آسیب دین حداقلی..... ۱۷۴
۹. آسیب جزهنگرانه به دین..... ۱۷۷
۱۰. آسیب خلط دین با دین‌داری..... ۱۷۸
۱۱. آسیب توجیهی..... ۱۷۸
۱۲. آسیب خلط دین الهی و بشری..... ۱۸۰
۱۳. آسیب خلط امکان و وقوع..... ۱۸۱
۱۴. آسیب غفلت از منابع دینی..... ۱۸۲
۱۵. آسیب تفسیر به رأی..... ۱۸۴
۱۶. آسیب بدیل‌پذیری دین..... ۱۸۷
۱۷. آسیب تفسیر تطبیقی..... ۱۸۹
۱۸. آسیب مدعیات بی دلیل..... ۱۹۰
- بخش سوم: دین‌شناسی دکتر شریعتی..... ۱۹۳**
- فصل اول: زیست‌نامه فکری..... ۱۹۵**
- فصل دوم: جریان‌های تأثیرگذار..... ۲۰۹**
۱. جریان کانون نشرحقایق دینی..... ۲۱۰
۲. جریان نهضت احیای دینی..... ۲۱۳
۳. جریان اصلاحات دینی..... ۲۱۵
۴. گرایش‌های فکری و فلسفی غرب..... ۲۲۰
۵. نهضت خدابَرستان سوسیالیست..... ۲۲۳
۶. جریان مکتب تفکیک..... ۲۲۴
- فصل سوم: روش‌شناسی معرفت دینی..... ۲۲۵**
- آسیب‌شناسی روش معرفت دینی..... ۲۳۲
- فصل چهارم: انسان‌پژوهی..... ۲۴۷**
- آسیب‌شناسی انسان‌پژوهی..... ۲۶۰
- فصل پنجم: اسلام‌شناسی..... ۲۶۷**
- چیستی مذهب و اسلام..... ۲۶۷
- چیستی مکتب اسلام..... ۲۸۱

- ۲۸۸..... آسیب‌شناسی اسلام‌شناسی
- ۲۸۸..... اسلام‌شناسی توحیدی یا مارکسیستی
- ۳۰۰..... اسلام‌شناسی یا تاریخ اسلام
- ۳۰۹..... اسلام‌سرایی به جای اسلام‌شناسی
- ۳۲۰..... خاتمیت پیامبری
- ۳۲۵..... فصل نهم: دین ایدئولوژیک
- ۳۲۸..... تعاریف ایدئولوژی
- ۳۳۱..... دین و ایدئولوژی
- ۳۳۲..... آسیب‌شناسی رابطه دین و ایدئولوژی
- ۳۳۵..... فصل هفتم: پروتستان‌تیسیم اسلامی
- ۳۳۶..... آسیب‌شناسی نظریه پروتستان‌تیسیم اسلامی
- ۳۴۱..... فصل هشتم: شیعه‌شناسی
- ۳۴۲..... آسیب‌شناسی شیعه‌شناسی
- ۳۵۱..... فصل نهم: امامت‌شناسی
- ۳۶۴..... آسیب‌شناسی نظریه امت و امامت
- ۳۷۵..... فصل دهم: امام حسین علیه السلام و شهادت
- ۳۷۵..... آسیب روضه مارکسیستی
- ۳۷۸..... آسیب کارکردگرایی
- ۳۷۹..... آسیب جزءنگرانه
- ۳۸۵..... فصل یازدهم: اقتصاد اسلامی
- ۳۸۹..... آسیب‌شناسی اقتصاد اسلامی
- ۴۰۱..... فصل دوازدهم: روشنفکری دینی
- ۴۰۱..... چپستی روشنفکری
- ۴۰۹..... رسالت روشنفکری
- ۴۱۵..... آسیب‌شناسی روشنفکری دینی
- ۴۱۹..... فصل سیزدهم: بازگشت به خویشتن
- ۴۱۹..... گزارش «بازگشت به خویشتن»
- ۴۲۱..... گزارش «بازگشت به کدام خویشتن؟»

- آسیب‌شناسی بازگشت به خویشتن ۴۳۳
 ۱. آسیب التقاط اسلام با مکاتب غربی ۴۳۳
 ۲. آسیب تفسیر به رأی ۴۴۵
 ۳. آسیب عنوان‌گرایی ۴۴۹
 ۴. آسیب کارکردگرایی ۴۵۱
 ۵. آسیب به‌کارگیری واژگان مبهم ۴۵۲
 ۶. آسیب تمسک به مدعیات ظنی مکتب‌ها ۴۵۳
فصل چهاردهم: روحانیت ۴۵۷
 دیدگاه شریعتی در باب روحانیت ۴۵۸
 آسیب‌شناسی روحانیت‌شناسی ۴۶۱
فصل پانزدهم: تمدن، تجدد و غرب‌شناسی ۴۶۹
 آسیب‌شناسی تجدد، تمدن و غرب‌شناسی ۴۸۴
سرانجام سخن ۴۹۱

بخش چهارم: دین‌شناسی دکتر سروش ۴۹۵
فصل اول: فرایند فکری دکتر سروش ۴۹۷
 فرایند فکری دکتر سروش ۵۰۹
 الف: فرایند فکری سروش با رویکرد شخص محوری ۵۱۰
 گام نخست: رویکرد صدرایی ۵۱۰
 گام دوم: رویکرد پوپری ۵۱۱
 گام سوم: رویکرد کانتی و گادامری ۵۱۱
 گام چهارم: رویکرد شلابر ماخری ۵۱۳
 ب: فرایند فکری سروش با رویکرد جریان و موضوع محوری ۵۱۴
 مرحله نخست: دغدغه مقابله با مارکسیست‌ها ۵۱۴
 مرحله دوم: دغدغه معرفت‌شناسی دینی و تأکید بر نسبیّت معرفت دینی ۵۱۷
 مرحله سوم: تفسیر گزاره و باورهای دینی ۵۱۸
 مرحله چهارم: دغدغه دین و تأکید بر نسبیّت آن ۵۱۹
 مرحله پنجم: نقد اندیشه سیاسی و اجتماعی اسلام ۵۲۲
فصل دوم: معرفت‌شناسی دینی ۵۲۵
 یک. جایگاه علمی نظریه قبض و بسط ۵۲۸

- ۵۳۳..... دو. تبیین واژگان کلیدی
- ۵۳۸..... ارکان نظریه قبض و بسط تئوریک شریعت
- ۵۴۱..... رکن اول: تمایز دین از معرفت دینی و آسیب‌شناسی آن
- ۵۴۲..... رکن دوم: تمایز احکام دین از احکام معرفت دینی و آسیب‌شناسی آن
- ۵۴۲..... ادعای اول: صامت بودن دین و ناطق بودن معرفت دینی
- ۵۶۰..... ادعای دوم: ثابت بودن دین و متغیر بودن معرفت دینی
- ۵۷۰..... ادعاهای دیگر رکن دوم
- ۵۷۴..... رکن سوم: بشری دانستن معرفت دینی و آسیب‌شناسی آن
- ۵۷۷..... آسیب‌شناسی رکن سوم
- ۵۷۹..... رکن چهارم: ترابط عمومی معارف بشری
- رکن پنجم: ارتباط معرفت دینی با معارف بیرون دینی و آسیب‌شناسی رکن چهارم و پنجم
- ۵۸۰.....
- ۵۸۸..... انواع ارتباطات بین معارف
- ۵۹۲..... ادله ترابط عمومی و آسیب‌شناسی آن‌ها
- ۵۹۲..... ۱. برهان فرد بالذات
- ۵۹۸..... ۲. تمسک به شواهد تاریخی
- ۶۰۵..... ۳. پارادوکس تأیید
- ۶۰۷..... رکن ششم: تحوّل معارف بشری غیر دینی
- ۶۰۸..... رکن هفتم: تحوّل معرفت دینی به تبع قبض و بسط معارف بشری
- ۶۱۰..... آسیب‌شناسی رکن ششم و هفتم
- ۶۱۴..... رکن هشتم: نسبی بودن معرفت دینی
- ۶۱۵..... آسیب‌شناسی رکن هشتم
- ۶۱۶..... رکن نهم: متکامل بودن معرفت دینی
- ۶۱۸..... آسیب‌شناسی رکن نهم
- ۶۱۸..... رکن دهم: عصری بودن معرفت دینی
- ۶۲۰..... آسیب‌شناسی رکن دهم

۶۲۳..... کتابنامه

۶۲۳..... منابع فارسی

۶۳۹..... منابع لاتین

۶۴۱.....	فهرست آیات و روایات.....
۶۴۱.....	فهرست آیات.....
۶۵۱.....	فهرست روایات.....
۶۵۳.....	نمایه.....